

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool te Kortemark

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	17285
	Instelling	Vrije Basisschool
directeur		Greta VANDE WALLE
adres		Handzamestraat 14 - 8610 KORTEMARK
telefoon		051-56.91.66
fax		
e-mail		info@mmibasisschool.be
website/URL		http://mmibasisschool.be
	Bestuur van de instelling	111153 - VZW Schoolbest.Vrije Basissch.Kortemark te KORTEMARK
adres		Handzamestraat 16 - 8610 KORTEMARK
	Scholengemeenschap	0
adres		-
	CLB	115121 - Vrij CLB Torhout te TORHOUT
adres		Papebrugstraat 8 - 8820 TORHOUT
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	30/01/2012, 31/01/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	31/01/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	17/02/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Ann Brys
	Teamleden	Johan Lamote
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	6
3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	6
3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	7
3.3 Lager onderwijs: Nederlands	8
3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	9
3.5 Lager onderwijs: ICT	9
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	10
4.1 Begeleiding	10
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	12
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	13
6.1 Wat doet de school goed?	13
6.2 Wat kan de school verbeteren?	13
6.3 Wat moet de school verbeteren?	14
7. ADVIES	14
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	14

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

Het Margaretha Maria Instituut is gelegen in het **centrum van de landelijke gemeente Kortemark**. Op dezelfde campus is er ook een school voor secundair onderwijs. In de nabije omgeving is er een basisschool van een ander net. De **scholengemeenschap** waartoe de school tot vorig schooljaar behoorde is omwille van het dalende leerlingenaantal opgeheven. Dit heeft gevolgen voor de school, onder meer voor de omkadering en voor de kansen tot professionalisering van het team.

In haar **streven naar kwaliteitsonderwijs** ontwikkelt de school een breed gedragen **visie** en heel wat afspraken ondersteunen en sturen het **gezamenlijk doelgericht handelen** van het team. De **interne kwaliteitszorg** is vrij sterk uitgewerkt. Op basis van onder meer leerprestaties en bevragingen onderzoekt de school haar kwaliteit en doet ze de nodige bijstellingen. Tijdens de vorige doorlichting (2004) en de GOK-controle (2004) werd dit al vastgesteld. De school ging duidelijk op hetzelfde elan verder.

Zowel in de kleuterafdeling als in de lagere afdeling werden de leergebieden **Nederlands** en **wereldoriëntatie** onderzocht. Voor de lagere afdeling kwamen daar de leergebiedoverschrijdende eindtermen **ICT** bij. Ook **leerbegeleiding** en de **sociale en emotionele begeleiding** behoorden tot het onderzoek.

De **kleuteronderwijzeressen** plannen hun aanbod vooral op basis van een neteigen plannings- en ordeningsinstrument. Zij bewaken of alle ontwikkelingsaspecten voldoende aan bod komen. Een selectie van leerplandoelen ondersteunt mee het doelgericht handelen. Ontwikkelingslijnen, hoekenfiches, streefwoordenschat, begrippenlijsten en afspraken over kalenders en pictogrammen bevorderen de gradatie in en over de groepen heen. Het taalvaardigheidsonderwijs is sterk uitgewerkt en de school beschikt over eigentijdse materialen. Verrijkte speelleerhoeken bieden een uitdagende omgeving en zetten kleuters aan tot exploreren. De ontwikkeling van de kleuters wordt opgevolgd met een breed scala van observaties, screenings en genormeerde tests.

In de **lagere afdeling** wordt het onderwijs in Nederlands en wereldoriëntatie vooral gestuurd door onderwijsleerpakketten. Voor wereldoriëntatie wordt de volledigheid van het aanbod bewaakt met een digitaal instrument. Wereldoriëntatie is breed opgevat, met voldoende aandacht voor kennis, vaardigheden en attitudes. Waar mogelijk is de schoolomgeving geïntegreerd in het aanbod. Resultaten van interne en externe toetsen tonen aan dat de leerprestaties voor de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie voldoen. Het taalvaardigheidsonderwijs krijgt een ruime invulling, maar de leesvaardigheidstraining kan in de bovenbouw voor leerlingen die hierin dreigen te stagneren nog sterker uitgebouwd worden. Voor ICT hanteert de school een leerlijn die gebaseerd is op de eindtermen. Deze leerlijn zorgt voor volledigheid en gradatie. De school beschikt over voldoende leermiddelen. De mate van integratie van ICT in het gewone klasaanbod heeft in enkele klassen nog groeikansen. De doelgerichte evaluatie van en rapportering over ICT is een voorbeeld van goede praktijk.

De school zet sterk in op de **leerbegeleiding** van de kinderen. Preventief investeert de school lestijden in de ondersteuning van het BHV-model (basis, herhaling, uitbreiding). Voor taalzwakke of anderstalige kleuters worden verhalen verteld voor ze in de klas aan bod komen. De moeizame implementatie van het digitale volgsysteem bemoeilijkt de volledige beeldvorming en het overzicht op de zorgtrajecten. Voor de eerstelijnszorg nemen de leerkrachten hun verantwoordelijkheid ten volle op. Signalen van stagnatie of vertraagde ontwikkeling geven aanleiding tot remediërende acties. De effectiviteit van de tweedelijnszorg is niet altijd optimaal door het soms te beperkte diagnostisch onderzoek. Hierin zijn nog groeikansen. De draagkracht van de school voor het begeleiden van kinderen met leerstoornissen of beperkingen is bijzonder groot.

De school heeft ook oog voor de **sociale en emotionele begeleiding** van de kinderen. Wanneer mogelijk staat zij hier zelf voor in. Vooral op het niveau van de zorgcoördinatie

bouwt zij daartoe de nodige expertise op en verzamelt materialen in de orthotheek. In complexe gevallen schakelt ze het CLB in en/of verwijst ze door naar de passende organisatie.

Dit schoolteam slaagt er in om samen school te maken. Met een gedreven leiding en gemotiveerde leerkrachten verhoogt zij stelselmatig haar kwaliteit. Met een **gunstig advies** spreekt de inspectie haar vertrouwen uit in deze dynamiek.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

Nederlands
wereldoriëntatie

Lager onderwijs

Nederlands
wereldoriëntatie
ICT

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding
Socio-emotionele begeleiding

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- Een **neteigen plannings- en ordeningsinstrument** is het belangrijkste referentiekader bij het plannen van het aanbod. De school kan aantonen dat alle **ontwikkelingsaspecten** evenwichtig en gegradeerd aan bod komen. De **gradatie** wordt ondersteund door het doelbewust gebruik van de ontwikkelingslijnen. Zo is er in combinatiegroepen een gericht aanbod voor de verschillende leeftijdsgroepen op basis van deze ontwikkelingslijnen. Het team selecteert ook **leerplandoelen**. De

schoolafpraak is dat dit bij minstens twee ervaringssituaties gebeurt. Observaties en screenings in het kindvolgsysteem geven indicaties dat de **taalontwikkeling** van de kleuters voldoet. Ook de leerprestaties in het eerste leerjaar geven aanwijzingen in die richting.

- Binnen elk **thema** organiseren de leerkrachten doelgericht **talige activiteiten**. Hiervoor beschikken ze over eigentijds **bronnenmateriaal**, een lijst van **streefwoordenschat** voor gemeenschappelijke thema's en een **begrippenlijst**. Het **talensibiliseringsproject** voor Frans zorgt voor extra prikkels en voor een plezierige beleving van taal.
- Tijdens de voorbije **GOK-cyclus** (gelijke onderwijskansen) stond taalvaardigheidsonderwijs in de focus. In het kader hiervan werden ondersteunende materialen en aanpakken ontwikkeld zoals **taalfiches** en een **taalkoffer**. **Verteltassen** betrekken ouders bij het taalvaardigheidsonderwijs.
- Het team organiseert heel wat **voorlees- en vertelmomenten**. Met vertelplaten en eigentijdse boeken boeien de leerkrachten de klasgroep. Voor taalzwakke of anderstalige kleuters worden **verhalen vooraf verteld**. Tijdens de ontwikkelingsondersteunende activiteiten voor de oudste kleuters is er expliciete aandacht voor het verwerven van de **leesvoorwaarden**. Ontluikende geletterdheid wordt ondersteund door de graduele opbouw van **symbolen en pictogrammen**.
- De inrichting van de verschillende speelleerhoeken getuigt van een gevarieerd aanbod waardoor kleuters boeiende ervaringskansen krijgen. De leerkrachten verrijken de boekenhoek en de lees- en schrijfhoek thematisch. De school beschikt over een rijk aanbod aan spellen.
- De kleuteronderwijzeressen registreren **observaties** in een open systeem, maar ook op observatielijsten. Deze observaties zijn niet rechtstreeks gelinkt aan de streefwoordenschat, de aangeleerde begrippen of de geselecteerde leerplandoelen. Daarnaast hanteren zij twee maal per jaar een observatielijst die gebaseerd is op **een selectie van ontwikkelingsaspecten**. Deze lijst leidt maar beperkt tot verdere acties. Daarvoor zijn de gescreende aspecten te vaag of te beperkt. Meestal bevestigen deze vaststellingen informatie waarover de leerkrachten al beschikten. De resultaten van **genormeerde tests** voor de vier- en vijfjarigen worden op het niveau van de zorgcoördinatie geanalyseerd en geïnterpreteerd.
- Voor kleuters waarvan de taalontwikkeling trager verloopt of problematisch dreigt te worden, voorzien de leerkrachten **activiteiten op maat**. Zij worden daarbij zowel bij de planning als bij de uitvoering ervan, ondersteund door het zorgteam.
- Het team professionaliseerde zich vooral in het kader van GOK. Met teamgerichte nascholingen, nascholingen op het niveau van de zorgcoördinatie en het gebruik van eigentijdse materialen streeft de school naar effectief taalvaardigheidsonderwijs voor de verschillende doelgroepen.

3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- De keuze van de **belangstellingscentra** wordt bepaald door de jaarlijn, bronnenmateriaal, acties op schoolniveau of een aanbod van buitenaf. De jaarplanning is vrij strak opgebouwd. Dit beperkt enigszins de mogelijke input van de kleuters. De invulling van de thema's start met een brainstorm. De kleuteronderwijzeressen rubriceren activiteiten per ervaringssituatie en linken ze aan **ontwikkelingsaspecten**. De school kan aantonen dat alle ontwikkelingsaspecten uit het neteigen plannings- en ordeningskader **evenwichtig en gegradeerd** aan bod komen.
- Het doelbewuste gebruik van de **ontwikkelingslijnen** toont aan dat het team **gradatie** inbouwt. Zo is er in **combinatiegroepen** vaak een gericht aanbod voor de verschillende leeftijdsgroepen op basis van deze ontwikkelingslijnen. Hoekenfiches

ondersteunen de gradatie en de continuïteit. Over de groepen heen. Het team selecteert ook **leerplandoelen**. De schoolafspraken is dat dit bij minstens twee ervaringssituaties gebeurt.

- De school heeft formele **afspraken** over opbouw en gebruik van allerlei **kalenders**.
- De school streeft **werkelijkheidgericht** onderwijs na. Zij doet dat door een doordachte invulling van de thema's, door leeruitstappen, door ouders of buurtbewoners uit te nodigen, door levensechte materialen in de klas. De verrijking van de speelleerhoeken geeft kleuters extra kansen tot exploreren en ervaren en verhoogt hun betrokkenheid.
- Impliciet volgen de leerkrachten de **vorderingen** in wereldoriëntatie van de kleuters op. Vooral het verwerven van tijdsbegrippen wordt geregistreerd.
- Het team maakte kennis met het **vernieuwde leerplan**.

3.3 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- De school vertrouwt erop dat zij door het consequent gebruik van de **onderwijsleerpakketten** het leerplan realiseert.
- In alle groepen wordt **voldoende onderwijstijd** aan Nederlands besteed. Bij de jongste leerlingen is de combinatie van het onderwijsleerpakket voor aanvankelijk lezen en dat voor spelling zwaar binnen de voorziene onderwijstijd.
- De school neemt deel aan de **externe proeven**, georganiseerd door de koepel. De behaalde scores voldoen in vergelijking met die van de referentiegroep. De school analyseert de resultaten van de externe toetsen met het oog op eventuele bijstellingen.
- Verschillende leesvormen moeten de **leesvaardigheid** trainen. In de onderbouw werkt de school met niveaulezen. Daartoe werden recent nieuwe materialen aangekocht. Kinderen oefenen ook via tutorlezen, maar deze oefenmomenten zijn zo schaars dat het rendement ervan in vraag gesteld kan worden. Kinderen met **dyslexie** kunnen in de bovenbouw met een ondersteunend digitaal programma werken. Dit is positief, maar voor hen en voor andere leerlingen waarvan de leesontwikkeling stagneert kan de school nog sterker op instructie en training focussen.
- De school wil ook het **leesplezier** bevorderen. Zij doet aan boekpromotie tijdens de jeugdboekenweek en leerkrachten bieden boekenpakketten uit de openbare bibliotheek aan. De klasbibliotheken zijn niet in elke groep uitnodigend opgesteld. De eerstklassers krijgen, in navolging van de kleuters, verteltassen aangeboden.
- Voor **spelling** koos de school voor een afzonderlijk onderwijsleerpakket. De school volgt de ontwikkeling van de leerlingen op met genormeerde toetsen. Leerlingen met zwakke scores krijgen ondersteuning in een zorggroepje of individueel. Klasinterne momentane remediëring van het laatst aangeboden woordpakket komt het meeste voor. Daarnaast zijn er extra of aangepaste oefeningen, vaak binnen het contractwerk, soms in de vorm van huiswerk. Kinderen krijgen heuristieken aangereikt. Die zijn ook geëfficeerd.
- Het **taalvaardigheidsonderwijs** kreeg binnen de GOK-werking veel aandacht. De aandacht voor spreken en activerende werk- en groeperingsvormen getuigen daarvan. Ook de klasdagboeken en de schrijfportfolio zijn producten van het GOK-project.
- De toetsen van het onderwijsleerpakket zijn het belangrijkste middel voor de **evaluatie**. Spreken wordt soms eenzijdig geëvalueerd (een voorbereide spreekoefening voor de hele groep), terwijl de beoogde leerplandoelen veel gevarieerder zijn.
- Dit schooljaar maakt het team kennis met het nieuwe **leerplan taalbeschouwing, strategieën en interculturele gerichtheid** tijdens een pedagogische studiedag.

3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- De school toont aan dat ze een **leerplandekkend aanbod** heeft voor wereldoriëntatie. Ze hanteert daartoe een **onderwijsleerpakket**, dat naast lesdoelen ook verwijst naar eindtermen en leerplandoelen. Via een online tool hebben zij een overzicht over de al dan niet nagestreefde doelen. Interne en externe toetsen (vierde leerjaar) geven indicaties dat de doelen in voldoende mate gerealiseerd zijn.
- Naast het gebruik van het onderwijsleerpakket organiseert de school **eigen projecten**, gaat ze in op de **actualiteit** of engageert zij zich in projecten zoals **MOS** (milieuzorg op school). Bovendien enten de teamleden de leerinhouden op de schoolomgeving waar dat aangewezen is. Dat is bijvoorbeeld zo bij het plan- en kaartlezen, bij waarnemingen in de natuur en bij herinneringseducatie. Dit bevordert de betrokkenheid van de leerlingen, het werkelijkheidsgericht onderwijs en het beklivende karakter ervan. Ook de plattelandsklas van het vijfde leerjaar draagt hiertoe bij.
- **Gezondheids-** en **verkeerseducatie** maken deel uit van het schoolbeleid.
- In de meeste klassen zijn passende **tijd- en ruimtekaders** aanwezig, maar het beeld is niet eenduidig. Soms ontbreekt de dynamische invulling van de kaders.
- In de **onderwijstijd** voor wereldoriëntatie zoals die ingevuld is op de lessenroosters worden ICT, sociale vaardigheden, leren leren, hoeken- en contractwerk in mindere of meerdere mate geïntegreerd. Hierin is geen eenduidigheid.
- De meeste teamleden slagen erin de **didactische richtlijnen** van het onderwijsleerpakket op te volgen. Bij enkelen is dat minder het geval. In deze leerjaren kunnen activerende werkvormen nog meer toegepast worden.
- De school streeft naar een **brede leerlingenevaluatie**, maar de formele afspraken hierover kunnen nog versterkt worden. In een enkel geval zijn er observaties, bevestigingen, partner- en groepsevaluaties... In de meeste groepen zijn er bijna uitsluitend schriftelijke toetsen. Meestal zijn die doelgericht en vrij evenwichtig opgesteld.
- Het team kreeg **navorming** over de nieuwe eindtermen natuur en techniek. De school voerde een grondig vernieuwingsproces door voor dit leergebied.

3.5 Lager onderwijs: ICT

Voldoet

Motivering

- De school streeft **op voortreffelijke wijze** de realisatie van de eindtermen na. Op basis van de eindtermen stelde de school een **leerlijn** op waardoor de kinderen geleidelijk ICT- vaardigheden opbouwen. Deze leerlijn garandeert naast een doelgericht aanbod ook voldoende **samenhang en gradatie**.
- De school zorgt ervoor dat kinderen van in de kleuterafdeling vertrouwd worden gemaakt met ICT. Of het wenselijk is dat dit ook voor vierjarigen in de computerklas gebeurt, kan in vraag gesteld worden.
- De school beschikt over voldoende **hard- en software** om het onderwijs in en met ICT te ondersteunen. Naast een computerklas zijn er ook in elke klas laptops of computers. De school investeert in digitale borden. De brede aanwending ervan verschilt van leerkracht tot leerkracht.
- Tijdens de lesmomenten in de computerklas leren en oefenen kinderen meestal met **functionele opdrachten**. In de klas worden computers vaak aangewend met het oog op differentiatie en remediëring. Maar ook informatie opzoeken, een presentatie maken, communiceren via e-mail... komen aan bod. De visie, kennis en vaardigheden van individuele leerkrachten bepalen mee de mate van aanwending en integratie in het reguliere klasaanbod.

- De school heeft oog voor een **doelgerichte leerlingenevaluatie** van ICT. Dat gebeurt zowel procesgericht als via een toets. Via het rapport krijgen ouders daarover informatie. Dit is zonder meer een voorbeeld van goede praktijk.
- De school nam deel aan een wetenschappelijk onderzoek dat peilde naar de wijze waarop en de mate waarin de school de eindtermen ICT nastreeft. Zij kreeg daarover een **schoolfeedbackrapport**. De school nam de aanbevelingen ernstig en paste haar aanbod aan.
- De **coördinatie** van ICT heeft momenteel vooral een technische invalshoek.
- De teamleden krijgen voldoende kansen om zich te **professionaliseren**.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Begeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

4.1.1 Leerbegeleiding

Motivering

- De school heeft een sterke **traditie** van leerbegeleiding en profileert zich ook zo. Daarvan getuigen onder meer de **schoolvisie** en het verslag van de vorige doorlichting. Dit schoolprofiel heeft een breed draagvlak bij het team. Door de opheffing van de scholengemeenschap verliest de school een stuk **zorgomkadering**, waardoor vooral de zorgcoördinatie onder druk komt te staan. Toch is er een heldere zorgstructuur.
- De **kleuterafdeling** bestaat uit drie groepen, waarvan twee **combinatiegroepen**. In deze groepen slagen de kleuteronderwijzeressen er in om te **differentiëren** waar nodig, meestal op basis van ontwikkelingslijnen. De meerwaarde van de deeltijdse opsplitsing van een van beide groepen is voor discussie vatbaar.
- De kleuteronderwijzeressen registreren **observaties** in een open systeem, maar ook op observatielijsten. Daarnaast hanteren zij twee maal per jaar een observatielijst die gebaseerd is op **een selectie van ontwikkelingsaspecten**. Deze lijst leidt maar beperkt tot verdere acties. Daarvoor zijn voor bepaalde ontwikkelingsdomeinen de gescreende aspecten te vaag of te beperkt. Meestal bevestigen deze vaststellingen informatie waarover de leerkrachten al beschikten. Dat zijn bijvoorbeeld resultaten van **genormeerde tests** van de taalontwikkeling en de schoolrijpheid die van de vier- en vijfjarigen worden afgenomen.
- Expliciet voor taalzwakke of anderstalige kleuters organiseert de school een vorm van **preteaching** waarbij aan deze kleuters verhalen worden voorgelezen voor ze in de klas aan bod komen.
- Testresultaten leiden na **multidisciplinair overleg** (MDO) tot planmatige **remediëringsacties**. De effecten ervan worden onderzocht en geëvalueerd. Zo nodig wordt het hulpverleningsplan bijgestuurd, uitgebreid of indien mogelijk afgebouwd. De school beschikt over voldoende materialen voor diagnostisch onderzoek en

remediëring. Onder meer voor **kortdurende hulpverlening** door de klasleerkracht is er wekelijks overleg met de zorgcoördinator.

- Ook in de **lagere afdeling** zijn er grote inspanningen om tot een **brede beeldvorming** van de leerlingen te komen. Met observaties, screenings, genormeerde testen en foutenanalyses van toetsen en dagelijks werk probeert de school de ontwikkeling van de kinderen zo juist en zo breed mogelijk in kaart te brengen. Dit is positief, maar door **de veelheid en de verspreiding van de informatie** is het beeld versnipperd. De school geeft de moeizame opstartfase en implementatie van het **digitale leerlingenvolgsysteem** als belangrijkste oorzaak hiervan. Zij hoopt deze problemen op korte termijn te kunnen wegwerken.
- In de **lagere afdeling differentiëren** de leerkrachten naar tempo en volgens het bereikte niveau van de leerlingen. Dit gebeurt onder meer klasdoorbrekend voor het automatiseren van de tafels en voor lezen. Klasintern wenden de meeste teamleden zo optimaal mogelijk de onderwijsleerpakketten aan. Om op klasniveau de toepassing van het BHV-model (basis, herhaling, verdieping) te ondersteunen, wendt de school een aantal lestijden aan voor een zorgleerkracht.
- De **eerstelijnszorg** is vrij sterk uitgebouwd. De klasleerkrachten nemen hierin ten volle hun verantwoordelijkheid. Remediëringsacties op basis van toetsresultaten of van leerlingenwerk komen frequent voor. Vaak is contractwerk de werkvorm die daartoe wordt aangewend. De oudste leerlingen worden gestimuleerd om na te denken over hun eigen leerproces, de problemen die zich daarbij voordoen en het zoeken naar oplossingen. Een voorbeeld van goede praktijk!
- De **planmatige hulpverlening op langere termijn** vertoont kwaliteitsverschillen. De zorgvraag is soms zeer algemeen, waardoor de hulpverlening wellicht minder effectief is. Toch is er op schoolniveau sprake van een **groei naar een handelingsgerichte aanpak** op basis van een grondige analyse. Ook de moeizame implementatie van het digitale leerlingenvolgsysteem heeft gevolgen voor een **effectieve tweedelijnszorg**: het zorgtraject dat leerlingen doorliepen is moeilijk te achterhalen.
- Voor kinderen met **leerstoornissen** wendt de school op doordachte wijze sticordimaatregelen (stimuleren, compenseren, remediëren, dispensereren) aan. De school staat open voor **GON-leerlingen**, ook als het om complexe of zware problematieken gaat. De draagkracht van de school en van het team is duidelijk groot als het gaat om met organisatorische ingrepen, leermiddelen, lestijden, toewijding en aandacht aan de noden van deze kinderen tegemoet te komen.
- De **professionalisering** inzake zorg gebeurt vooral op het niveau van de zorgcoördinatie. Teamleden volgen specifieke nascholingen als zij met bepaalde problematieken of materialen geconfronteerd worden. In het verleden waren verschillende **teamgerichte nascholingen** gericht op zorg en leerbegeleiding. Dit kaderde vooral in GOKII en GOKIII: 'preventie en remediëring' was telkens een van de gekozen thema's. De school bouwt een **orthotheek** op. Die bevat waardevolle materialen, maar de ontsluiting en presentatie ervan zijn niet optimaal.

4.1.2 Sociale en emotionele begeleiding

Motivering

- De school heeft oog voor het sociale en emotionele welzijn van haar leerlingen. Dit wordt ook uitvoerig en expliciet verwoord in het **pedagogisch project** van de school.
- De teamleden screenen **het welbevinden en de betrokkenheid** van de kinderen. De resultaten van deze screenings bevestigen veelal wat de leerkrachten al waarnamen en zijn een van de elementen waarop eventuele verdere acties gebaseerd zijn.
- De school heeft **materialen en bronnen**, onder meer met betrekking tot pesten, rouw, echtscheiding, faalangst en depressie. Enkele cases tonen de aanwending ervan aan. Toch is op klasniveau de **aanpak en de registratie van interventies** niet helemaal helder. Veel hangt af van het initiatief van de klasleerkracht.
- De school gaat **discreet** om met vertrouwelijke informatie over de sociale achtergrond van haar leerlingen.

- De school heeft kennis van de **sociale kaart** van de gemeente en omstreken en verwijst ernaar of contacteert de organisaties wanneer zij dat nodig acht.
- Wanneer nodig betreft de school het **CLB** bij de hulpverlening.
- **Preventief** neemt de school een aantal maatregelen om het sociale en emotionele welbevinden van de leerlingen te bevorderen. Zo zijn er een leerlingenparlement, speelplaatsafspraken en acties om **beleefd en respectvol** om te gaan met elkaar. De erkenning en aanvaarding van en de omgang met kinderen met leerstoornissen of beperkingen komen tegemoet aan het emotionele en sociale welzijn van deze kinderen.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De **visieontwikkeling** van de school is ruim, expliciet en heeft een groot draagvlak. Mede hierdoor slaagt de directie erin een sterk en gedeeld **leiderschap** te creëren. Het zorgteam en de werkgroepen hebben specifieke opdrachten en verantwoordelijkheden.
- Het gezamenlijk doelgericht handelen wordt gestuurd en ondersteund door heel wat **afspraken**. In het kader van de schoolontwikkeling lijkt het goede soms ook (te) veel te zijn: het aantal ondersteunende en richtinggevende documenten en instrumenten groeit exponentieel.
- Functioneringsgesprekken en nazicht van planningsdocumenten zorgen ook voor individuele sturing en ondersteuning.
- De school wil stelselmatig haar kwaliteit verhogen en ontwikkelt daartoe haar **interne kwaliteitszorg**. Analyse van leerprestaties en bevestigingen leiden tot bijstellingen. De school werkt ook samen met externe instanties, zoals blijkt uit het schoolfeedbackrapport over ICT. De pedagogische begeleidingsdienst is een bevoorrechte partner in de professionalisering van het team. Het nascholingsplan vertrekt vanuit de noden van het team, van subteams of van individuele teamleden.
- Het **talenbeleid** van de school steunt op een visie en is concreet uitgewerkt op verschillende niveaus. Taalvaardigheidsonderwijs is er een belangrijke pijler van.
- Ook de GOK-werking steunt op een visie. De school evalueert stelselmatig de uitgevoerde acties en stuurt ze zo nodig bij.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- het doelgericht, evenwichtig en gegradeerd nastreven van de ontwikkelingsdoelen Nederlands en wereldoriëntatie;
- het gebruik van eigentijdse werkvormen, materialen en bronnen voor het taalvaardigheidsonderwijs in de kleuterafdeling;
- het consequente gebruik van de gekozen onderwijsleerpakketten en de bewaking van het aanbod in de lagere afdeling;
- de inspanningen om werkelijkheidsgericht wereldoriënterend onderwijs te realiseren;
- het planmatig en gegradeerd nastreven van de leergebiedoverschrijdende eindtermen ICT;
- de doelgerichte evaluatie van en rapportering over ICT.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- het brede draagvlak voor de zorgvisie van de school en de grote draagkracht van het team inzake de zorgwerking;
- de ondersteuning van kinderen met leerstoornissen of beperkingen;
- de brede beeldvorming van de kinderen;
- de eerstelijnszorg en de verantwoordelijkheid die de teamleden daarbij nemen;
- de wijze waarop de oudste leerlingen gestimuleerd worden bij het nadenken over hun eigen leerproces;
- de inspanningen van het schoolteam voor de sociale en emotionele begeleiding van de leerlingen;
- de preventieve maatregelen voor het sociale en emotionele welzijn van de leerlingen;
- de professionalisering van het team inzake taalvaardigheidsonderwijs.

Wat betreft het algemeen beleid:

- het brede draagvlak voor het pedagogisch project;
- de formele afspraken die de gezamenlijke doelgerichtheid ondersteunen;
- het gedeelde leiderschap;
- de toenemende aandacht voor interne kwaliteitszorg op basis van verschillende gegevens.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- de afstemming van de screenings en observaties op de nagestreefde woordenschat, begrippen en leerplandoelen in de kleuterafdeling;
- de training van de leesvaardigheid in de bovenbouw van de lagere afdeling.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- de implementatie van het digitale volgsysteem op school- en klasniveau;
- de veelheid en de verspreiding van informatie over de ontwikkeling van de leerlingen;
- tweedelijnszorg op basis van diagnostisch onderzoek;
- de presentatie en de ontsluiting van de orthotheek.

Wat betreft het algemeen beleid:

- de aangroei met kans op overlap van ondersteunende en richtinggevende documenten.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- nihil.

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs en lager onderwijs.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Ann Brys

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: